

Wageningen 12 Dec 59

allegge

Beste Henk. Ik had je willen antwoorden op je brief van 19 Nov., maar stelde het uit omdat ik allelei soal af moest maken. Toch is nu eerst te voor kommen om in te gaan op wat je over de situaties in Engeland schrijft. Ik kan het best The Observer niet, zag er wel eens wat op geschreven. Wat je aantwoord houdt een zeer progressieve richting. Toen arbeidsconflicten (zoals ook CP-medelopers bij in actie? Wat je citeert wijgt er niet op). Het feit dat in Engeland de vakbonden algemeen beschouwd worden als tegenstanders van arbeiders te staan, aan de kant van de patroons, komt hier ook weer te voorzien. En de groeiing van shop-stewards (Engelse term) is een traditionele ontwikkeling uit 1918. Toch kan ons vriend vermoeden dat (zie bovenstaande) ondanks het steeds slakkende buiten enige de vakkundiger te arbeiders of doch zo gevreesd en begrijpt. (In Frankrijk en Duitsland troffen de heren wel maar als zijgroeiden op). Daar zal men werken, dat de bonden van de oude vechtende syndicale clubs voor allelei andere dingen fungeren (zie kiesverenigingen). En niet vergaten 1926 door leiders en en grote arbeidsconflicten. De arbeiders vol geschreid staken, toen hevige geur van de fabrieken voor het hele Engeland klaar was, kwam heel nationaalisme met velle kracht voor; de zaken in elkaar, en van toon af wins de geest van de arbeiders gebrochen — om het in een felle strijd tegen de duukker.

Je hebt gelijk, dat het by voordele hier is, dat het niet om loon ging maar om zelf-maatschappijen over te arbeiden overwaarde. Daarby echter niet vergeten dat het hier een by voordele bedoeld was, heel anders dan een fabrikant met een directeur. In een stuk in de Maatschappijenkrant wordt uitgelegd dat er diverse lichamen aan te pas komen, zodat de arbeiders eigenlijk niet weten wie hun baas is.
~~De~~ ^{wordt} onder een typerijk en voorlopige regeling "a temporary expedient" is er een "National Dock Labor Board" met afstellingen in alle havens, die niet veel employers tgen., maar wel "responsible for discipline", en daar veel van verbond bestuurders bij in, die dus een officiële commandofunctie over de arbeiders hadden. De Staking behelst nog niet dat ze de regeling zelf in handen nemen, maar wel dat er een regeling moet komen.
Overigens is dit een gewal waarbij tensels het vangstje maar voorn loont, en in ha-

↑ De W. arbeiders hadden deze vragen niet gevraagd als voorwaarde
voordat zij de arbeiders (maar als voorwaarde voor de arbeiders) en waren bereid;
daarom worden ze nu anders tegenwoordig.

de arbeiders zelf hun werk kunnen zeggen. Ik herinner mij niet met zekerheid hoe wij daar direct na de opleg over gesproken hebben; ik heb nog wel een paar van je vroegere gebitke verhandelingen (die ik zal zien op te zuilen); maar dat wat je noemt stond mij niet precies voor de geest. Daardat wij toen eerst zagen een syndicatuur dat het idee van arbeidersrechte beweegingen waren beheerst.[†] ~~gewijzigd~~ is de aandacht en de herinnering minder op de gedachte (van Stichtenzorgvereeniging van de heerschappij en fabrikant). Nu in deze na volgtijd[†] het kapitalisme was krachtig opgeleefd, eerst in Amerika, nu ook in Engeland, Frankrijk, Duitsland, Nederland — nu maken wij er rekening, dat we eerst aan het begin (eigenlijk niet het begin) van de wereldoorlog de klassenstaat, die was op revolutionair tyf. En dat daarbij dan ditzelfde geslotelijke verovering van een stuk recht[†] of vrijheid van arbeiderszegel in de productie het ~~meest~~ doel en het resultaat van grote strijd[†] was.[†]

Theoretisch gesproken is er geen reden, waarom ook in een heel slachtoffertijdschap kapitalisme, in propheet, geen meerzaamheid van de arbeiders in de organisatie van het werk zou mogelijk zijn. Praktisch echter stond het op het bewijs, dat de strijd[†] moest ontstaan om het afleiden, omdat goede lonen betaald kunnen worden. De arbeiders denken (of denken niet, maar zeggen.) over baten door het gods, waarom kunnen wij die goed bedienen?

Het komt ons alsof een stukje meer op de vraag: wat zal het kapitalisme (in Amerika) doen? En dan in Amerika een soortelike economie, die het beweerd zijn voor een komende crisis; vele andere zeggen dat voor geen gezware voor is. Daarom tegenwoordig manipulaties met kapitaal en prijzen die kunnen verhinderen. In 1946 heeft Varga een boek geschreven waarin hij beweert dat het Westerse kapitalisme zich heel goed kan herstellen, zowel de aloude herhaalde CT-propaganda, dat het kap. zich in doodskrisis bevindt, kleptpraat was. Maar in een driejarige discussie, niet de andere kreeg hij de wind van voor, en moet zijn alles weer uitgeboden; daar had maar de doodsduur in gezeten. Of dat nu nog zo is? (Over Kleyman, die in de zomer van 1948 de geschokkende was, had ik onlangs veel bij de theoretici gesproken, had dat kapitalisme in alle groote of kleine mate, maar vooral in economische krisis (mei 1930 tot verstandhouding) (Cf. h. De economische krisis) de oorde van de arbeiders, opgetreden in een aantal in de NZ. Thuisreclamezone Uitvraag der Kamer); maar de nacht van de arbeiders niet meer te bouw, was onzichtbaar geraakt, dat ik nu in tegenstelling met alle SD-propaganda niet geraakt.) En nu, weer als Tint, ontklaart de tyf om sociale ruimte te beschermen. Natuurlijk is het geluk een boosheid, van de bibliotheek, in ziel en beklemming.

Ie vraagt waar ik mee bezig ben. Ik heb taken te verrichten, die nog niet af zijn: een Engelse vertaling van myn boek over de geschiedenis van de sterrenkunde, die in Chicago zal worden uitgegeven; contract is al gesloten, maar nu blijft het nogal zo slecht te zijn, dat een nieuwe ~~op~~critische revisie nodig is; en als daaer is, kan aan drieën ondertekenaars worden begonnen. Dat is ^{en opname} nu, zonder dat er echt resultaat uit komt, dus een ~~re~~arie enige verspilling, als gevolg, en het leug dat het meeste werk moet komen en nu wel een paar jaren beslag op me legt.

Maar je bedoelt niet dat je vraag of ik iets bezig ben in verband met Marxisme en socialisme. Ik ben eveneens in contact gekomen met de Franse groep van Socialisme et Barbarie; een brief van my drukteerde of mede hier antwoord (In Spartacus zijn beide daarna verstaan). De Spartacus redactie liet ^(de tweede) voorstel met een groter aantal van aantal dan ik wou vond; ^(de tweede) en ^(de derde) dat er echte resultaat niet komt, dus Le val in de groep of partij die de revolutie moet maken en dan de tweede ^(de tweede) en ^(de derde) voorstel niet ontdekken? aan de "raden" overgeven. Krijg of niet je Spartacus gereed?

Ik had mij al vandaag een programma opgesteld om zodra al het andere gedaan was en ik ty kreeg, ^{de} het thema "De toekomst der Beschaving" te behandelen. Ik heb daarvoor in de afgelopen jaren telken ^(de tweede) schriftje uitgegeven, opgeraden als kritiek tegen allelei burgerlijke schrijvers, politici, filosofen &c. alles om ze later tot een gehulde verwerken; 7 cahiers van 80 bladzijden op die manier volgeschreven (aanstuiven ook gedachten over kennisfilosofie, geschiedenis etc.) Nuik er voor zorg zullen om ze te verwerken in ^{de} een forme van synthetica ontwikkel, in te voegen, want het niet; ^{de} ik kon er reeds bewerkingen van maken. En dat had daarin, dat ik niet ^{de} niet voor wie ik wat ^{de} schrijver ^{de} wilde, ^{de} schrijver ^{de} wilde. Niet voor enkel de arbeiders; daarvoor te weinig geleerd waren chaptels. Examini voor de intellectuelen: die willen van een theorie, die de arbeidersklasse als meester van de maatschappij vooruitstreekt, niet weten. Er is geen publiek dat zo iets van lezen, en dat zou daarin blijken, dat het nooit gedrukt zou worden

Het is toch ook 20 dat al wat we schreven in de laatste jaren, volkomen onverkocht en dus ongelezen blijft (Ik zondt geschiedenis vóór sterrenhemel uit, want het publicatie-apparaat van de Wereldbibliotheek achterstaat; maar ook gaat hier de verkoop-ten langzame). Zoual 'Workers' Animals' als Lenin's Philosophie zijn in Amerika in opzet niet verkocht; in Engeland is 'Wigan' van de JCP er enthousiaast over geworden en heeft er een hoofdstukje als brochureje uitgegeven; maar omdat gezwaaide lof wordt daar ook weinig verkocht. La P. heb ik zelf een paar maal geschreven; maar nu Mattheus verschijnt is nou 'Platteland', welk niemand van die krijsen is. Jaar geleden had ik van de 2 eerste gedichten van 'Wereldoorlog' een dure bewerkt, gecorrigeerd, beide eerst ooit loslofje van uitgeven; maar welke blokkade niet te kunnen; nu liggen ze ergens; en de wereld is infinitesimal veranderd, dat allvóór nu anders kon geschreven worden. Ik had veel verwachting van de Anthropogenes (die Engelse vertaling vindt eerst van Engelschule, geen uitgever f.m. zo hette het; maar ik denk dat het Engelsch oorspronkelijk was) de Noordhoff liet liggen, raagzaam door een vriend, het niet aan soort medelyden uitgegeven; maar de zg. vakkun (de buurk. anthropologen) gaven een slechte kritiek, dus zal dit ooit een Ladenhüter worden. Door dit alles is de geschildering hetzelfde geworden, zoals dat vroeger was, nu voor een groot deel opnieuw. Was er nu maar een organ van propagandefacto, waarin diverse detailrichtingen te word kunnen, dan kon je daar wel een over kleinere kwesties iets schrijven (zo waren in de vroegere tijds De Kroniek, De Amsterdammer, etc.) Maar er zijn hier alleen tekenkunde, of party-hysterieën. De wereld, en oor de arbeidersklasse, zullen hun weg wel vinden; maar wij hebben daarin niet veel meer mee te praten.

To jijst komst je brief van 12 dec (gisteren). Het boek van Erich Fromm is mij geheel onbekend, heb het ook niet ergens besproken gezien. Men kan dijkwijs by Burgerlijke auteurs goede details beschrijven vinden. Wanneer jij liek ons ons kunnen opzoeken, zal ons dat zeer aangenaam zijn.

D. groot te Antwerpen